

LAKIALOITE 123/2005 vp

Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

Tämä aloite on osa vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettia.

Alkoholijuomien hinnalla on suora vaikutus kansanterveyteen. Väestön enemmistön osalta alkoholin hinnalla ei liene suurta merkitystä alkoholin kulutukseen, koska sitä rajoittavat jo nyt muut syyt. Eniten alkoholin hinta vaikuttaa niiden suurkuluttajien kulutukseen, jotka käyttävät pääosan liikenevistä rahoistaan alkoholiin. Nuoret ovat toinen ryhmä, jonka alkoholin kulutuksen hinta merkittävästi vaikuttaa.

Viime vuosikymmenten aikana ovat miedot alkoholijuomat kasvattaneet yhä enemmän suosiotaan. Samaan aikaan väkevien alkoholijuomien eli ns. viinon kulutuksen suhteellinen osuus on ollut 1980-luvulta lähtien vuoden 2004 alkoholiverouudistukseen asti laskussa. Veronalennuksen seurauksena alkoholin hinta on alin viinassa, ja viinon kulutus nousi enemmän kuin viinien kulutus. Välittömästi alkoholiveron alennuksen jälkeen viinon myynti nousi 20 prosenttia. Vaikka kasvu on nyt taittunut tai kesän aikana lähes pysähtynyt, liike vääriin suuntaan on tapahtunut. Se on kansanterveyden kannalta vakava asia. Alkoholiveron alennus teki Suomesta taas viinamaan.

Alkoholin lisääntyneen kulutuksen vaikutukset ovat olleet odotetun mukaisia. Alkoholinkäytön kasvu on kärjistynyt etenkin suurkuluttajien kohdalla. Uudistuksen sosiaali- ja terveystieteistä vaikutuksista ei ole vielä tilastoitua tietoa, mutta suurkuluttajien entistä kovemman alkoholinkulutuksen seuraukset ovat ennakoita ar-

vioitavissa. Alkoholismille on tyypillistä, että alkoholistin juomapatki katkeaa vasta varojen loppumiseen, koska hallinnan puute on lähes täydellistä. Pidentyneet ryypyputket tarkoittavat mm. pidempiä ja vaikeampia katkaisuhoidoja, lisääntyviä alkoholipsykooseja ja epileptisiä kohtauksia sekä somaattisia komplikaatioita, kuten infektioita, vammoja, maksavaurioita ja haimatulehduksia. Alkoholin suurkulutuksen lisääntyminen vaikuttaa myös naisiin ja lapsiin kohdistuvaan perheväkivaltaan ja huostaanottoihin.

Surullista kyllä, alkoholiveron alennuksella on ollut selvä vaikutus myös nuorten alkoholin käyttöön. Stakesin koululaiskyselyn mukaan nuoret ovat ruvenneet juomaan kerralla suurempia määriä alkoholia ja kulutus on siirtynyt väkevämpiin juomiin. Tämä ei ole kestävä tilanne.

Tehokasta alkoholin käyttöön ja kansanterveyteen vaikuttavaa alkoholipolitiikkaa saadaan alkoholin hintaa ja saatavuutta sääntelemällä. Tämän vuoksi vihreä eduskuntaryhmä esittää väkevien alkoholijuomien veron kiristämistä niin, että uudistuksen jälkeen veroa perittäisiin väkeviltä alkoholijuomilta 50,46 senttiä senttilitralla etyylialkoholia. Tämä tarkoittaisi, että väkevien alkoholijuomien vero palaisi nykyisestä 28,25 sentin tasolta vuoden 2004 veronalennusta edeltäneelle tasolle. Muun alkoholiverotuksen pysyessä ennallaan uudistus tarkoittaa palaamista pitkäaikaiseen suomalaiseen politiikkaan, jossa mietoja alkoholijuomia suositaan väkevien alkoholijuomien kustannuksella.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholi- ja alkoholijuomaverolaista 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1471/1994) liitteenä oleva verotaulukko, sellaisena kuin se on laissa 1298/2003, seuraavasti:

VEROTAULUKKO

Etyylialkoholipitoisuus tilavuusprosentteina	Tuoteryhmä	Veron määrä
Olut		
— yli 0,5 mutta enintään 2,8	11.	1,68 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 2,8	12.	19,45 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
Viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	21.	4,54 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 2,8 mutta enintään 5,5	22.	103,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 5,5 mutta enintään 8,0	23.	152,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 8,0 mutta enintään 15	24.	212,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Viinit		
— yli 15 mutta enintään 18	25.	212,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Välituotteet		
— yli 1,2 mutta enintään 15	31.	257,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 15 mutta enintään 22	32.	424,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Etyylialkoholi		
tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuuluvat tuotteet:		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	41.	1,68 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 2,8	45.	50,46 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
muut	46.	50,46 senttiä senttilitralla etyylialkoholia

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2006.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 2005

Anni Sinnemäki /vihr
Janina Andersson /vihr
Oras Tynkkynen /vihr
Erkki Pulliainen /vihr
Jyrki Kasvi /vihr
Tarja Cronberg /vihr
Rosa Meriläinen /vihr

Irina Krohn /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr
Heidi Hautala /vihr
Ulla Anttila /vihr
Tuija Brax /vihr
Osmo Soininvaara /vihr